

Djurskyddsfrågor.

Skrifter utgifna af Volmar Lindman och Constance Ullner.

1. Bibeln och djurskyddstanken

af *Karl Hurtig.*

Given akt på korparna! — — Gud föder dem.

Luk. 12: 24.

Säljas icke två sparvar för en skärv? Och icke en av dem faller till jorden eder Fader förutan.

Matt. 10: 29.

Människan och den övriga skapelsen äro nära förbundna med varandra. Den enes fall och olycka blev den andres förbannelse. Och så skall en gång människans upprättelse och frälsning bli till skapelsens frigörelse.

Vår heliga Bibel står för denna tanke. Dess huvudämne är frälsningens historia. Människans återlösning är dess stora tema från början till slut. Men med människan skola också djurvärlden och växtvärlden förlösas från syndens förbannelse, som de nu äro underkastade för människans skull. »Skapelsen har blifvit underkastad vanskligheten, icke av fri vilja, utan för dens skull, som har underkastat henne på en förhoppning, att ock själva skapelsen skall varda frigjord ifrån förgångelsens trældom till Guds barns härliga frihet, ty vi veta, att hela skapelsen suckar och vändas ända till nu. — Skapelsens trängtan bidar efter Guds barns uppenbarelse.» (Paulus i Rom. 8.)

Denna nära förbindelse mellan människan och djurvärlden möter oss mångenstädes i den Heliga Skrift från ordet, som insatte människan till härskare över den övriga skapelsen, och till ordet om »Lammet» i Uppenbarelsboken, där vår Frälsare liknar sig själv vid ett lamm, då han angiver sin ställning såsom Försonaren.

Vi skola här nedan framställa några av Bibelns tankar i denna sak.

I.

Bibeln framhåller, att skapelsen lider för människans skull och skall med henne frälsas. Skapelsens lidande har säkert varje vaken, tänkande människa givit akt på och förnummit dess ångest-suck. Varje vissnad blomma, varje

förtvinande träd och stenen, som vittrar bort, talar därom. Men isynnerhet kan man förnimma och se detta lidande inom djurvärlden. Det lyser fram i dragarens trötta blick och höres i djurmoderns klagan, då hon förlorat sina ungar.

Ja, mångfaldiga äro yttringarna av djurvärldens lidande.

Och ligger det icke någonting på samma gång vemodsfullt och väckande uti den tanken att människan är orsaken till Jetta lidande? De levande varelsernas stora värld har drabbats av ett trefaldigt lidande för människans skull:

Den har kommit in under Guds förbannelse.

Den har underkastats vanskligheten.

Den har råkat i träldom. Den har fått oket på sig och blivit bunden och får bära allt det lidande, som träldom har med sig.

Det är vemodsfullt att tänka, att allt detta, som var gott, dragits ned genom avvikelse. Men det är så, och förklaringen därtill ligger väl däri, att människan var satt att råda över det hela. Hon blev skapelsens härskare. Kanhända det ordet passar här: »Sådan herre, sådan dräng.» Det behärskade bär härskarens prägel. Skapelsens ondska — ty sådan mötes du av där också — är en spegelbild av människans ondska. Det är påverkningens och inflytandets lag, som också här gör sig gällande.

Men den borde också väcka oss — den tanken, att skapelsen lider för vår skull. Det förefaller mig stundom som skulle ett tusenstämmigt rop komma från växt- och djurvärlden till oss, manande oss att söka friheten i Gud, på det att också denna lägre värld må komma till frihet.

Ty till frihet är också den kallad. Den skall få del av Guds barns härliga frihet en gång. Detta är ju rättvist och i full överensstämmelse med inflytandets lag. Man har sagt, att när en man blir omvänd till Gud och blir en kristen på fullt allvar, så märker t. o. m. huskatten det. Ja, så måste det vara. Med själens frigörelse följer den övriga skapelsens frihet.

Jag tror på det profetiska ordet som i så glödande färger skildrar denna återställandets tid. Lamm skall bo tillsammans med björn och gödboskap med lejon och en liten gosse skall valla dem.

Detta synes mig vara så naturligt. Har människan en gång befriats från bitterheten, hårdheten, förbannelsen — skall en mildhetens ande utgå från henne, som skall borttaga

förbannelsen från jorden. Människan är icke en produkt av omgivningen. Hon skapar omgivningen och sätter sin egen prägel på den.

II.

Men vi skola giva akt på en annan av den Heliga Skrifts tankar i denna fråga. *Bibeln framhåller jämväl att Gud, som har omsorg om människan, har även omsorg om hela djurvärlden.* Många ord tala därom. Han föder korpungarna, som ropa efter föda. Han tänker på de kvittrande sparvarna, så att icke en enda av dem faller till marken vår Faders vilja förutan.

Redan Gamla Testamentet, strängt och hårt som det i vissa hänseenden är, visar dock här en ömhet och mildhet som förnimmes såsom Fadershjärtats varma slag. Gud anbefallde sålunda, att man ej skulle få binda munnen till på oxen, som tröskade. Killingen skulle icke få kokas i sin moders mjölk. Arbetsdjuret skulle få del av vilodagens välsignelse såväl som människan.

Men det är isynnerhet genom Jesus Kristus som tanken på Guds omsorg om djurvärlden blivit levande. Han har lärt oss att Gud har omsorg om det minsta och värdelösaste. Jag vet nog, att man i allmänhet ser i Jesu ord om sparven, korpungarna och andra himmelens fåglar Jesu tanke angående Faderns omsorg om människan. Och den tanken ligger där — både överst och djupast. Men detta står likväl fast, på samma gång, att Jesus därmed sagt, att vår Gud har omsorg om dessa små varelser, vilka för oss ha så ringa värde.

Denna tanke är en specifikt kristen tanke. Den möter oss icke inom hednavärlden. Hedningens gud är för stor för att bry sig om sparvar och korpungar.

Men Kristus har framburit denna tanke om vår Gud och givit därigenom oförgänglig ära åt djurvärlden såväl som åt människan. Han har också därmed förklarat, att vänlighet och ömhet mot djuren är en av kristendomens förpliktelser, som ingen kristen har rätt att undandraga sig.

III.

Detta leder mig till att erinra om ännu en tanke i denna fråga. *Skriften visar oss, att Jesus Kristus, som är syndares vän och frälsare, även är djurens vän.* Djurskyddsvännerna kunna få räkna världens Frälsare såsom den, som

står främst uti deras led. Han var såsom människa djurvän och välsignelsen av hans frälsargärning skall komma även den under årtusenden lidande djurvällden till del.

Denna tanke om Jesu djurvänlighet komma vi till genom en liten jämförelse. Huru vet man, att en moder älskar sitt barn? Jo, genom hennes omsorg om det. I samma grad som hennes omsorg är vakande talar denna om hennes kärlek. En moder, som lämnar sitt barn utan eftersyn och vård, dömes med rätta såsom kärlekslös och pliktförgäten.

Så kunna vi sluta oss till, att Jesus var en djurvän, emedan han gav akt på deras liv med intresse och fann däri lärdomar för evigheten. Han såg fåglarna plocka sina korn och om aftonen flyga till sina bon. Han såg fåren ute på betesmarkerna och det i ödemarken vilselupna lammet, som herden söker. Han såg moder-hönan i sitt eget barndomshem samla kycklingarna under sina vingar, när fara hotade eller kvällen var inne.

Och sedan han framträtt såsom lärare tog han ofta sina bilder och liknelser ur djurvällden. Detta bevisar hans kärlek till djuren, hans ömhet emot dem. Hade han icke älskat dem, skulle han icke ha egnat så mycken uppmärksamhet åt dem. De hade då icke fått en sådan plats i hans liv och lära. Man skulle kunna skriva ett »Pauli liv» utan att beröra tanken på djurvärlden, ehuru också han förstod dess trängtan. Men man skulle icke kunna skriva ett »Jesu liv» och göra full rättvisa åt honom utan att också beröra den plats djurvällden intager hos honom. Han föddes i djurens bostad, när han helgades åt Gud frambyros två duvor, när han döptes kom Anden över honom i en duvas skepelse, när han bestod sitt svåra frestelseprov var han i öknen bland de vilda djuren, när han talade tog han bilder från djurens liv, och själv liknar han sig vid Lammet, som bortbär världens synd. Djurvärlden tillhörde uppenbarligen hans Faders rike.

Äro vi hans efterföljare, skola vi också dela hans tankar och likna honom i hans vänlighet mot djuren och leva för hela skapelsens befrielse ur trældomen och från förbannelsen. Detta är kristendom på allvar.